АКТУАЛІЗОВАНИЙ ПЕРЕЛІК
навчальних (тренінгових) онлайн-курсів для фахівців, що надають медичні послуги, за напрямом «Безбар'єрність» (спілкування, толерантність, чутлива мова тощо)

Даний перелік щорічно оновлюється/актуалізується та доповнюється. Більшість курсів розроблено у 2025 році. Окремі курси розроблено у попередні роки, але, зважаючи на попит на ці курси та їх проходження медичними працівниками у поточному році, їх включено до цього переліку. Крім того, у 2026 та наступних роках під час оновлення змісту вказаних курсів та розроблення програм нових курсів враховуватимуться результати опитування, проведеного у 2025 році серед фахівців, що надають медичні послуги, для подальшого визначення їх потреб у навчанні за вищезазначеними темами. Звіт про опитування розміщено на офіційному вебсайті МОЗ https://moz.gov.ua/uk/zvituvannja-schodo-stvorennja-bezbarernogo-prostoru

1. Навчальні матеріали, розміщені на платформі дистанційного навчання ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України»

№ з/п	*Найменування навчального онлайн курсу*	*Посилання на ресурс*
1	Забезпечення наукової чесності та захисту морально-етичних прав осіб, які виступають суб'єктами дослідження	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+122+2024/about
2	Антикризова комунікація	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+115+2025/about
3	Діагностика та лікування депресії у пацієнтів підтримувальної терапії агоністами опіоїдів	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+71+2023/about
4	Когнітивно-поведінкова терапія для осіб, які мають залежність від психоактивних речовин	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+133+2024/about

5	Комплексна медична допомога постраждалим від гендерно зумовленого насильства, в тому числі сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+130+2024/about
6	Кризове консультування для осіб, які мають залежність від психоактивних речовин	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+123+2024/about
7	Мотиваційне консультування як ефективний інструмент для зменшення вживання алкоголю вагітними	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+135+2025/about
8	Основи консультування людей з проблемами внаслідок вживання психоактивних речовин	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+124+2024/about
9	Основи мотиваційного інтерв’ю	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+126+2024/about
10	Розлади психіки та поведінки. Основи психіатричної пропедевтики	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+52+2021/about
11	Скринінг, діагностика та впровадження ефективних інтервенцій спрямованих на скорочення вживання алкоголю. Вживання алкоголю серед пацієнтів замісної підтримувальної терапії	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+84+2023/about
12	Індексне тестування на ВІЛ	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+113+2023/about
13	Надання послуг психологічної підтримки людям, що живуть з ВІЛ, під час війни в Україні	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+117+2023/about
14	Повернення під медичний нагляд пацієнтів з ВІЛ, що пропустили плановий візит	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+43+2021/about

15	Профілактика ВІЛ серед ключових груп	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+136+2025/about
16	Короткострокові інтервенції щодо тютюну на первинній ланці медичної допомоги	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:WHO+128+2024/about
17	Надання допомоги у лікуванні та профілактиці неінфекційних захворювань в умовах гуманітарної кризи. Консультування щодо поведінкових факторів ризику	https://courses.phc.org.ua/course s/course-v1:PHC+132+2024/about

2. Навчальні матеріали, розміщені на платформі Академії Національної служби здоров'я України

Номер	Опис курсу	Посилання
I. Етичні питання (питання гендерної рівності та запобігання дискримінації, стигматизація, конфіденційність, вразливість, вплив війни, емпатія, біоетика)		
1.	Онлайн-курс **«Формування толерантного ставлення до людей, які хворіють на туберкульоз, та представників груп найвищого ризику»**. **Цей курс допоможе:** ● вдосконалити знання щодо особливостей перебігу захворювання та загальної епідемічної ситуації з ТБ в Україні та світі ● поліпшити навички комунікації та консультування з повним розумінням проблем, які виникають у пацієнтів при переживанні діагнозу ТБ ● розвинути навички з відслідковування та усунення стигми та дискримінації	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=173

2.	Онлайн-курс **«Спочатку людина. Курс про безбар'єрність у закладах охорони здоров'я»**. **Під час навчання на онлайн-курсі можна дізнатися:** ● як краще зрозуміти потреби людей та якими ці потреби бувають; ● які є норми для різних територій та приміщень: від того, якими мають бути сходи та доріжки, до норм палат чи їдалень; ● як грамотно провести обстеження простору та втілити якісні зміни з мінімальними витратами; ● з чого починати зміни та що можна зробити просто зараз.	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=220
3.	Онлайн-курс «**Особливості ведення пацієнтів, які пережили полон та/або постраждали від тортур або СНПК**». **Мета курсу** - підвищити якість, ефективність та доступність надання послуг для пацієнтів, які постраждали від тортур та/або сексуального насильства пов'язаного з конфліктом (СНПК).	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=243
4.	Онлайн-курс **«Перший контакт з людиною, яка втратила зір».** **Курс має на меті** розширити знання медичного персоналу про можливості реабілітації людей з порушеннями зору та побудову коректного реабілітаційного процесу.	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=255
5.	Онлайн-курс **«Комплексна медична допомога жінкам з інвалідністю: сексуальне та репродуктивне здоров'я»**. **Курс допоможе** поглибити знання щодо	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=273

	сексуального та репродуктивного здоров'я і прав людей з інвалідністю. Дає змогу опанувати підходи до консультування пацієнток з інвалідністю з питань планування сім'ї, вагітності, пологів та реагування у випадках сексуального насильства. Сприяє підвищенню доступності, безпечності та чутливості медичного закладу до потреб кожної жінки.	
6.	Онлайн-курс **«Путівник доброчесного медичного працівника»**. Серіал складається з восьми коротких серій, присвячених різним ситуаціям з медичної практики, які потребують доброчесної поведінки. Розглянуто приклади реагування на випадки з підвищеним ризиком корупції та їхній вплив на якість медичних послуг і довіру пацієнтів. У серіях висвітлено етичні стандарти та законодавчі норми, що регулюють протидію корупції.	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=214
II. Консультування та професійні комунікаційні навички (безбар'єрне спілкування) / додержання стандартів медичної допомоги (медичних стандартів), клінічних протоколів, протоколів надання реабілітаційної допомоги, табелів матеріально-технічного оснащення		
1.	Онлайн-курс **«Як ефективно вибудовувати спілкування з пацієнтами»**. **Курс допоможе дізнатись:** ● як будувати довірчі відносини з пацієнтами та їхніми рідними; ● як ефективно спілкуватися зі ЗМІ і що потрібно врахувати у підготовці до зустрічі з журналістом; ● якими якостями має володіти медичний працівник для ефективного і позитивного спілкування з пацієнтом;	https://academy.nszu.gov.ua/enrol/index.php?id=101

	● з чого починати, якщо ви прийняли рішення про присутність і просування лікарні у соціальних мережах; ● як спілкуватися у складних випадках – від озвучення складного діагнозу чи негативного прогнозу до взаємодії з пацієнтами, які відмовляються від лікування через релігійні переконання.	
2.	Онлайн-курс **«Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги з використанням керівництва mhGAP»**. Цей курс дає змогу медичним працівниками первинної медичної допомоги підготуватись до ведення поширених психічних розладів у людей, які мають відповідні стани.	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=183
3.	Онлайн-курс **«Ефективні комунікації закладів охорони здоров'я»**. **Мета курсу:** підвищити професійний рівень фахівців закладів охорони здоров'я (ЗОЗ), які відповідають за комунікації, надати слухачам чітке розуміння того, як будувати системні комунікації медичного закладу, а також допомогти вивчити основи професії комунікаційника й опанувати базові навички у зовнішніх та внутрішніх комунікаціях для кращої взаємодії з пацієнтами та іншими партнерами.	https://academy.nszu.gov.ua/enrol/index.php?id=198
4.	Онлайн-курс **«Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги з використанням керівництва mhGAP. Рівень 2»**. Цей курс є продовженням курсу «Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги з використанням Керівництва mhGAP» та дозволить медичним	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=204

	працівниками первинної медичної допомоги (ПМД) поглибити свої знання щодо ведення поширених психічних розладів за наступними станами: ● Розділ 1. Психози ● Розділ 2. Деменція ● Розділ 3. Наслідки лЧМТ ● Розділ 4. Інші важливі скарги та стан психічного здоров'я ● Розділ 5. Суїциди та самоушкодження ● Розділ 6. Розлади, пов'язані зі вживанням психоактивних речовин ● Розділ 7. Дитячі та підліткові психічні і поведінкові розлади	
5.	Онлайн-курс **«Комунікація з людьми, які зазнали травми внаслідок війни»**. **Метою курсу** є допомогти лікарям та лікаркам краще розуміти людей, які отримали травму і, як наслідок, спілкуватись з ними без ретравматизації, а також допомогти співробітникам та співробітницям медичних закладів створити безпечне середовище для людей, які внаслідок війни пережили події, що їх травмували.	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=216
6.	Онлайн-курс **«Спочатку людина. Курс про безбар'єрність у закладах охорони здоров'я»**. **Під час навчання на онлайн-курсі можна дізнатися:** ● як краще зрозуміти потреби людей та якими ці потреби бувають; ● які є норми для різних територій та приміщень: від того, якими мають бути сходи та доріжки, до норм палат чи їдалень; ● як грамотно провести обстеження простору та втілити якісні зміни з	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=220

	мінімальними витратами; ● з чого починати зміни та що можна зробити просто зараз.	
7.	Онлайн-курс **«Медична допомога ветеранам: нові виклики та рішення»** Даний курс розроблено в рамках Програми навчання сімейних лікарів щодо взаємодії з ветеранами **з метою** допомогти лікарям надавати медичну допомогу кращої якості ветеранам, які постраждали внаслідок війни.	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=228
8.	Онлайн-курс «**Лікар & Ветеран**», який призначений для медичних фахівців, які працюють з ветеранами та військовими. **Матеріал спрямований** на підвищення рівня знань та навичок медиків у роботі з ветеранами, забезпечення якісної медичної допомоги та психологічної підтримки пацієнтам, які повертаються з зони бойових дій.	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=237
9.	Онлайн-курс **«Базові засади застосування Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ)»**. **По завершенні цього курсу** фахівці отримають глибше розуміння функціональних обмежень пацієнтів і зможуть якісніше надавати пацієнтоорієнтовану допомогу. Це дозволить краще розуміти потреби людини, яка проходить реабілітацію, та об'єктивно вимірювати її прогрес.	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=184
10.	Онлайн-курс «**Документування процесу надання реабілітаційної допомоги на основі МКФ**».	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?i

	Після завершення цього курсу медичні фахівці матимуть необхідні знання та навички, щоб почати кодувати широкий спектр інформації, пов'язаної зі здоров'ям, за правилами МКФ та вносити усі необхідні електронні медичні записи про реабілітаційну допомогу до ЕСОЗ. Використання єдиної стандартизованої мови реабілітації полегшить роботу мультидисциплінарної реабілітаційної команди, а значить пацієнти зможуть отримати більш якісну та своєчасну допомогу.	d=185
11.	Онлайн-курс **«Лікування пацієнтів із легкою черепно-мозковою травмою від дії вибухової хвилі»**. **Курс присвячений** розвитку навичок діагностики та лікування лЧМТ, яка є частим явищем при участі в бойових діях, а також її наслідків, які можуть супроводжувати ветеранів вже у цивільному житті. Також у курсі зосереджено увагу на тому, які підходи до лікування та підтримки пацієнтів з легкими черепно-мозковими травмами є ефективними в контексті ветеранів війни в Україні.	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=201
12.	Онлайн-курс **«Реабілітація в системі охорони здоров'я: курс для лікарів»**. **Курс має на меті** познайомити лікарів, які не залучені безпосередньо до надання реабілітаційних послуг, зокрема і лікарів ПМД, з системою реабілітаційної допомоги для пацієнта.	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=211
13.	Онлайн-курс **«Стратегічні комунікації для лідерів медичної сфери»**. **Курс має на меті** покращити знання та навички керівників медичних закладів у сфері комунікацій. Учасники навчаться створювати системні комунікації, які поєднують зовнішні	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=231

	контакти з пацієнтами та внутрішню командну комунікацію. Крім того, курс надасть інструменти для ефективної командної роботи і розвинені комунікаційні навички, які знадобляться у щоденній діяльності керівника.	
14.	Онлайн-курс **«Реабілітація пацієнтів з ампутаціями»**. **Курс дасть змогу** поєднати доказові теоретичні знання з практичним досвідом, а також адаптувати методи реабілітації під індивідуальні потреби пацієнтів. Завдяки цьому фахівці зможуть запобігти вторинним ускладненням і сприяти відновленню пацієнтів.	https://academy.nszu.gov.ua/enrol/index.php?id=252
III. Порядок проведення та документування результатів медичного обстеження, фіксації тілесних ушкоджень **постраждалих від домашнього чи іншого виду насильства,** жорстокого / нелюдського поводження (покарання) чи катувань, торгівлі людьми, осіб, звільнених з полону чи постраждалих від військової агресії Російської Федерації проти України, комунікація з постраждалими, організація заходів із запобігання домашньому насильству та насильству щодо жінок, раннє виявлення ознак такого насильства, навичок перенаправлення та компетенції суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі		
1.	Онлайн-курс **«Моніторинг і ведення випадків сексуального та домашнього насилля у практиці лікарів первинної ланки»**. **Мета курсу:** 1. Оволодіти базовими знаннями про очевидні та неочевидні медичні та психологічні ознаки пережитого насильства.	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=175

	2. Оновити та укріпити знання щодо моніторингу психологічного та фізичного стану постраждалих від сексуального насильства у різному віці. 3. Оволодіти інструментами виявлення, підтримки та ведення таких випадків на рівні первинної ланки медичної допомоги.	
2.	Онлайн-курс **«Моніторинг і ведення випадків сексуального та домашнього насилля у практиці лікарів первинної ланки: Перша психологічна допомога в кабінеті лікаря (за протоколом ВООЗ)»**. **Мета курсу:** 1. Оволодіти протоколом надання першої психологічної допомоги (ППД) в кабінеті лікаря 2. Опанувати знання та навички застосування протоколу ППД для різних кризових обставин пацієнтів. 3. Оволодіти інструментами виявлення, підтримки та ведення кризових випадків, для яких можливе застосування ППД. 4. Відпрацювати практично алгоритм надання ППД	https://academy.nszu.gov.ua/enrol/index.php?id=203
3.	Онлайн-курс **«Комунікація з людьми, які зазнали травми внаслідок війни»**, а також відкрито перший урок курсу. **Метою курсу** є допомогти лікарям та лікаркам краще розуміти людей, які отримали травму і, як наслідок, спілкуватись з ними без ретравматизації, а також допомогти співробітникам та співробітницям медичних закладів створити безпечне середовище для людей, які внаслідок війни пережили події, що	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=216

	їх травмували.	
4.	Онлайн-курс «**Особливості ведення пацієнтів, які пережили полон та/або постраждали від тортур або СНПК**». **Мета курсу** - підвищити якість, ефективність та доступність надання послуг для пацієнтів, які постраждали від тортур та/або сексуального насильства пов'язаного з конфліктом (СНПК).	https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=243